

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами анкетування здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти,
які навчаються за освітньо-професійною програмою
«Українська мова та література»

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою анкетування було вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова. Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти в системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання. Опитування здобувачів вищої освіти є анонімним і проводилось онлайн.

Анкетування проведено за результатами навчання здобувачів у 1 семестрі 2022–2023 навчального року. Опитування проводилось за анкетною «Навчання на філологічному факультеті», яка містить 30 запитань стосовно якості освіти та навчального процесу на філологічному факультеті, останнє з яких є відкритим. Зазначимо, що під час аналізу відповідей на відкрите питання фіксується не стільки розповсюдженість, скільки спектр думок та основні змістові категорії без зазначення їх рівня поширеності.

2. Результати опитування за анкетною «Навчання на філологічному факультеті»

В опитуванні взяли участь 79 здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти, що складає приблизно 45 % від загальної кількості студентів, які навчаються на денному відділенні філологічного факультету за освітньо-професійною програмою «Філологія».

Результати анкетування дають змогу зробити висновок, що переважна більшість учасників опитування, а саме 96,2 % респондентів, пишаються тим, що є студентами ОНУ імені І. І. Мечникова. 3,8 % здобувачів вищої освіти не вважають свій вибір настільки вдалим.

Аналіз відповідей респондентів щодо можливості комунікації з викладачами, свідчить про високий рівень співпраці викладачів із здобувачами вищої освіти. 97,5 % із них указали на те, що за потреби мають можливість спілкування з викладачами, тоді як 2,5 % респондентів зауважують, що такої можливості не мають. 94,9 % студентів філологічного факультету мають доступ до мережі «Інтернет» та до інших баз даних для пошуку необхідних навчальних матеріалів, проте 5,1 % із них такого доступу не мають.

Для 81 % здобувачів вищої освіти розклад занять виявився ефективним, зручним та доступним на сайті факультету. 19 % студентів-філологів вважають, що його треба вдосконалити й удоступнити. 75,9 % здобувачів вищої освіти підтверджують, що мають можливість зустрічатися з керівництвом факультету або університету для вирішення проблемних питань. Але 24,1 % із опитаних здобувачів вищої освіти зауважують, що в них немає можливостей для таких зустрічей. Думки учасників анкетування щодо консультативної підтримки розбіглися, але вони є позитивними, адже більшість студентів отримує таку підтримку: 41,8 % у куратора, 30,4 % у викладачів кафедри, 20,3 % в деканаті. Водночас 7,6 % респондентів засвідчили, що не отримують консультативної підтримки. 62 % здобувачів вищої освіти знають процедуру вирішення конфліктних ситуацій. 30,4 % респондентів було важко відповісти на це запитання, тоді як 7,6 % опитаних студентів-філологів відповіли, що з цією процедурою не ознайомлені.

На запитання «Чи берете Ви участь у студентському житті, наукових конференціях, наукових та спортивних заходах?» 62 % здобувачів вищої освіти дали негативну, а 38 % – позитивну відповіді.

93,7 % респондентів підтвердили, що мають можливість обирати дисципліни під час навчання, проте 6,3 % учасників опитування стверджують, що такої можливості не мають.

Ознайомлені з поняттям академічної доброчесності й розуміють, як її потрібно дотримуватися, 84,8 % здобувачів вищої освіти, тоді як 15,2 % опитаних студентів потребують детальнішого ознайомлення із поняттям академічної доброчесності та з правилами її дотримання. Водночас 54,4 % респондентів зауважують, що потребують

семінарів та кейсів про дотримання академічної доброчесності, а 45,6 % студентів-філологів вважають такі заходи зайвими. Переважна більшість здобувачів вищої освіти, а саме 93,7 % респондентів, підтверджують, що оцінювання їхніх знань відбувається прозоро та чесно, а от 6,3 % учасників опитування вважають, що цей процес потребує удосконалення. На думку 92,4 % бакалаврів і магістрантів виставлення оцінок є аргументованим, тоді як 7,6 % опитаних студентів зауважують, що цей процес необхідно пояснювати більш доступно.

Використання сучасних методів навчання підтвердили 94,9 % респондентів, а 5,1 % опитаних здобувачів вищої освіти заперечили цей факт. Здебільшого здобувачі вищої освіти засвідчили коректність та тактовність викладачів під час навчання, адже на це питання 97,5 % респондентів відповіли позитивно, а 2,5 % респондентів – негативно. Система оцінювання, яка використовується на філологічному факультеті, влаштовує 98,7 % опитаних бакалаврів і магістрантів, тоді як 1,3 % учасників анкетування така система не влаштовує. Методами подачі матеріалу на лекціях задоволені 89,9 % здобувачів вищої освіти, проте 10,1 % опитаних студентів цими методами незадоволені. Водночас 96,2 % учасників опитування підтверджують, що їхня думка вислуховується і враховується викладачами під час проведення практичних і семінарів, тоді як 3,8 % здобувачів вищої освіти засвідчують протилежне. Викладачі надають достатньо навчально-методичного матеріалу з дисциплін на думку, 84,8 % респондентів. Але для 15,2 % здобувачів вищої освіти наявних матеріалів виявилось замало.

92,4 % опитаних бакалаврів і магістрантів вважають, що зміст освітньо-професійної програми забезпечить їхню успішну діяльність за спеціальністю. Водночас 7,6 % респондентів думають навпаки. На думку 96,2 % учасників опитування, логічний взаємозв'язок у процесі викладання дисциплін за ОП, за якою вони навчаються, дотримується. 3,8 % респондентів вважають, що він не дотримується. Дублювання змісту навчальних дисциплін у структурі ОПП їхньої спеціальності спостерігається за свідченнями 70,9 % студентів-філологів. 29,1 % респондентів такого дублювання не помітили. 68,4 % здобувачів вищої освіти вважають усі дисципліни, які вони вивчають, необхідними для фахової діяльності та особистісного зростання. 31,6 % учасників опитування спростовують це твердження. Обсяг практичної підготовки у структурі своєї ОПП вважають достатнім 83,5 % здобувачів вищої освіти. Для 16,5 % студентів-філологів він виявився недостатнім. За свідченнями 82,3 % учасників анкетування, їхні очікування щодо ОПП збігаються з її змістом та шляхами реалізації. Але 17,7 % бакалаврів та магістрантів, які взяли участь в опитуванні, відповіли, що їхні очікування не відповідають дійсності.

65,8 % респондентів зауважили, що не зустрічалися з фактами необ'єктивного оцінювання знань на своїй ОП, тоді як 34,2 % студентів-філологів стверджують, що зустрічалися з такими фактами. Більшість здобувачів вищої освіти, а саме 93,7 % із них, заперечили факт наявності позастатутних відносин на своїй ОП, тоді як 6,3 % учасників опитування такі відносини помітили. Водночас переважна більшість здобувачів вищої освіти, а саме 98,7 % із них, заперечили наявність проявів сексуальних домагань на своїй ОПП, але 1,3 % учасників опитування відповіли, що такі прояви мали місце на їхній ОП. 69,6 % респондентів відповіли, що на їхній ОПП не проводилися заходи з роз'яснення антикорупційного законодавства та протидії хабарництву, тоді як 30,4 % засвідчили факт проведення таких заходів.

На останнє, відкрите питання, дали відповідь 65 із 79 учасників анкетування. Пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова різні. Одні зауважують, що все добре, чудово, або навіть супер, що наразі їх все задовольняє та влаштовує, їм усе подобається. Дехто пише, що обожає цей університет за професійність! Є здобувачі вищої освіти, які наголошують, що жодного разу не пожалкували про вибір вишу. Учасники анкетування пояснюють, що їм важко щось пропонувати, адже освітній процес нашого університету і так на високому рівні.

Оцінюють навчання в ОНУ імені І. І. Мечникова студенти на 10 / 10. Водночас здобувачі вищої освіти зауважують, що вказане питання є багатоплановим, враховуючи поточну ситуацію в країні, тому дуже складно говорити про «звичайне» студентське життя, про яке мріє кожен студент, але все таки хотілося б, щоб воно було комфортним, цікавим і запам'яталося студентам як один із найкращих періодів у їхньому житті (наскільки зараз це можливо). Вони додають, що наразі філологічний факультет робить усе необхідне для заохочення студентів та реалізації їхніх навичок, а також підняття гуманітарних питань в країні. Інші не мають пропозицій, адже для них навчання й так цілком комфортне. Є ті, хто немає пропозицій, але відчуває потребу в змінах. Водночас здобувачі вищої освіти просять створити умови для отримання освіти студентам, у яких проблеми з електропостачанням та зв'язком. Студенти пояснюють, що в минулому семестрі вже були створені такі умови, тому наразі ця система мала би бути вдосконалена та допрацьована.

Думки щодо форми навчання розбіглися. Одні звертаються з проханням вивести їх на очне навчання, адже на покращення якості освіти впливає і вона, тому важливо, щоб заняття проводились в аудиторіях. Вони уточнюють, що студентам не вистачає комунікації, взаємодії з викладачами і запевняють, що заняття в аудиторіях не тільки покращить якість освіти студентів, а ще й позитивно вплине на вміння комунікувати з іншими студентами. Іншим же подобається навчання онлайн. Останні пояснюють, що онлайн форма навчання наразі є єдиним правильним варіантом. До того ж, викладачі і в такому форматі все доступно пояснюють. Також надійшла пропозиція розпочинати навчання о 09:00 год., а не о 08:00, і зауваження, що 6 пар на день – це занадто.

Маємо пропозицію щодо розширення переліку дисциплін, зокрема надійшло прохання збільшити вивчення дисципліни «Семіотика» до двох семестрів та додати до програми вивчення дисципліни «Герменевтика» і «Логіка висловлювання» також на два семестри. Разом із тим просять розширити кількість вибіркових дисциплін та збільшити години для практичних занять. Останнє стосується потреби переважання практики над теорією (збільшення доступу до практичних завдань, розширення практики з написання деяких видів робіт, наприклад, есеїв, а також наявності необхідних матеріалів для проходження навчальних практик), оскільки здобувачі прагнуть свої теоретичні знання, набуті на лекціях, використовувати в житті, вчитися правильно користуватися ними. Також учасники опитування звертають увагу на потребу в більшій кількості методичного матеріалу студентам у позакласні часи для самостійного опрацювання, розширити базу літератури, яку можна знайти не тільки на сайті наукової бібліотеки ОНУ. Здобувачі чекають на ще цікавіші, сучасніші й оригінальніші заняття. Є пропозиція збільшити кількість гостьових лекцій та зустрічей з відомими особистостями.

Водночас є прохання більшої технологізації процесу навчання. Так, здобувачі вищої освіти пропонують створити програму, де буде відображено розклад занять, дата, час (якщо навчання дистанційне, то активні посилання на конференції), а також доцільність ведення електронного журналу, або електронних щоденників, аби бачити графу з домашнім завданням, де б кожен зміг подивитися набрані ним бали за кожне практичне чи семінарське заняття та, орієнтуючись на них, робити висновки щодо своєї успішності. Також пропонують створити офіційний сайт зі всіма файлами, розкладом, матеріалами для навчання, наприкладі Classroom, або / та єдиний Google Drive (хмарний простір) для філологічного факультету, який буде вмещувати в себе 7 папок: 1 курс, 2 курс, 3 курс, 4 курс, магістратура, розклад занять та папка з наказами від деканату й ректорату, з методичними матеріалами, які стосуються студентів та викладачів тощо. Водночас пропонують зробити і рекламні стікери-QR з посиланням на канал філфаку в кросплатформенному месенджері Telegram. Це стосується вже конкретно інформування студентів усіх факультетів. Для покращення комунікації пропонують створити єдиний чат для всіх старост з усіх спеціальностей на філологічному факультеті та призначити студента(ку) і викладача або заступника декана адміністратором чату, щоб інформувати факультет якомога раніше і швидше. Водночас є порада поновити покриття Wi-Fi мережі

на 3 поверсі біля деканату філологічного факультету та в навчальних аудиторіях для постійного доступу до мережі (5–6 Wi-Fi роутерів).

Здобувачі вищої освіти звертають увагу на потребу щомісячних зустрічей зі студентами в Zoom або наживо (залежно від ситуації в країні) та обговорювати різноманітні теми, що стосуються факультету, тим самим активізуючи неформальну комунікацію між студентами і викладачами.

Маємо пропозицію покращити і студентське дозвілля: організувати спільні походи в кінотеатр, на ковзанку взимку тощо, проводити інтелектуальні, спортивні змагання, конкурси краси, вокальні конкурси та інші університетські розважальні заходи, які б слугували не тільки для відпочинку, а й для безпосереднього розвитку студентів, які могли б яскравіше проявляти свої таланти та бачити творчі вміння інших. Учасників анкетування цікавить і питання додаткових балів, адже їхня наявність замало впливає на рейтинг успішності. Студенти зауважують, що зараз максимум можна отримати 10 балів, які потім перетворюються в 1 додатковий бал до успішності. Респонденти пропонують, щоб за навчання можна було б отримати 90 % рейтингу, а за додаткові бали 10 %.

Від деяких викладачів студенти чекають більшої уваги, чіткого ознайомлення з їхніми правами та обов'язками під час навчання у ЗВО вже на першій лекції. Також це стосується і детальнішого вивчення Статуту ОНУ, тому що до нього звертаються тільки тоді, коли виникає ситуація, яка потребує правової бази. Пропонують додати до перших лекцій і лекцію про права та обов'язки викладача, яких повинен дотримуватися кожен із них.

Загалом здобувачі вищої освіти вдячні за можливість висловити свої зауваження та пропозиції і сподіваються, що їхні думки візьмуть до уваги і їхні пропозиції привернуть увагу керівництва факультету та університету.

За результатами опитування сформовано такі пропозиції щодо поліпшення якості освіти та навчального процесу на філологічному факультеті:

1. Розглянути можливість зміни співвідношення лекційних і практичних занять у бік збільшення кількості годин на семінарські та практичні заняття.

2. Розглянути доцільність запровадження пропозицій щодо доповнення та корекції навчальних дисциплін ОПП.

3. Активізувати участь студентів у наукових конференціях, наукових, спортивних та виховних заходах.

4. Посилити роботу щодо поінформованості здобувачів вищої освіти стосовно Статуту ОНУ, ОПП та процедур урегулювання конфліктних ситуацій, антикорупційного законодавства та протидії хабарництву.

5. Розглянути можливість врахування потреб студентів під час складання розкладу.

6. Звернути увагу викладачів на те, що на початку вивчення навчальної дисципліни вони обов'язково мають повідомити здобувачам вищої освіти систему та критерії оцінювання результатів їхнього навчання, а також ознайомити їх із політикою курсу щодо вимог викладача (силабус) та і дотримуватися цих вимог упродовж вивчення навчальної дисципліни.

7. Провести на кафедрах методичні семінари з проблеми застосування в освітньому процесі інноваційних технологій навчання.

9. Сприяти інформуванню здобувачів вищої освіти стосовно змін, що вносяться до ОПП на основі результатів анкетування.

10. Розглянути можливість технологізації навчального процесу на філологічному факультеті.

Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освіти та навчального процесу на філологічному факультеті доведені до відома декана філологічного факультету, гарантів освітніх програм «Філологія» для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Вони обговорені на засіданнях вченої ради факультету, кафедр, робочих груп та на зустрічах зі здобувачами

вищої освіти з метою подальшого вдосконалення та підвищення якості реалізації освітньої програми.

Голова навчально-методичної комісії
філологічного факультету
ОНУ імені І. І. Мечникова

В. В. Любецька